

V I Lenin

Ur en publicists dagbok

Vårt partis fel

Fredagen den 22 september 1917

Ju mer man tänker över den s. k. demokratiska konferensens betydelse, ju uppmärksammare man betraktar den på avstånd – och på avstånd ser man tydligare, påstås det – dess fastare blir man övertygad om att det var ett misstag av vårt parti att delta i den. Man skulle ha bojkottat den. Måhända kommer man att fråga, vad nytta vi har av att analysera denna fråga. Det förflutna kan inte återkallas. Men denna invändning mot gårdagens taktik skulle vara klart ohållbar. Vi har alltid utdömt, och som marxister är vi skyldiga att utdöma taktiken att leva ”en dag i sänder”. Vi nöjer oss inte med ögonblickets framgångar. Överhuvudtaget är det inte tillräckligt för oss att kalkylera för ögonblicket eller för dagen. Vi måste ständigt kontrollera oss, i det vi *studerar* de politiska händelsernas kedja i dess helhet, deras orsakssammanhang, deras resultat. Genom att analysera gårdagens fel lär vi oss på samma gång att undvika felen i dag och i morgon.

Det växer uppenbart fram en ny revolution i landet, en revolution av *andra* klasser (i jämförelse med dem, som genomförde revolutionen mot tsarismen). Då var det proletariatet, bönderna och bourgeoisin, som i förbund med det engelsk-franska finanskapitalet genomförde revolutionen mot tsarismen.

Nu växer det fram en revolution av proletariatet och bondemajoriteten, nämligen de fattiga bönderna, mot bourgeoisin, mot dess bundsförvant, det engelsk-franska finanskapitalet, mot dess regeringsapparat med bonapartisten Kerenskij i spetsen.

Vi skall inte nu uppehålla oss vid de fakta, som vittnar om att den nya revolutionen växer fram, ty att döma av artiklarna i vårt centralorgan, *Rabotjij Put*, har partiet redan klargjort sina åsikter på denna punkt. Den nya revolutionens framväxande är en företeelse, som synbarligen är allmänt erkänd av partiet. Det behövs naturligtvis sammanställningar av uppgifter om detta framväxande, men de måste utgöra temat för andra artiklar.

För ögonblicket är det viktigare att ägna största möjliga uppmärksamhet åt klasskillnaderna mellan den gamla och den nya revolutionen, åt värderingen av den politiska situationen för ögonblicket och våra uppgifter från synvinkeln av denna huvudföreteelse, nämligen klassernas inbördes förhållanden. Då, under den första revolutionen var det arbetarna och soldaterna, dvs. proletariatet och böndernas främsta skikt, som utgjorde avantgardet.

Detta avantgarde *drog med sig* inte endast många av småbourgeoisins sämsta, vacklande element (vi erinrar oss mensjevikernas och trudovikernas vacklande i fråga om republiken), utan även det monarkistiska kadetpartiet, den liberala bourgeoisin, och förvandlade den till ett republikanskt parti. Hur kom det sig, att en sådan förvandling var möjlig?

Det kom sig därav att för bourgeoisin det ekonomiska herraväldet är allt, medan det politiska herraväldets form är en sak av mindre betydelse – bourgeoisin kan härska även i en republik, dess välde är rent av säkrare i en republik i den meningen att under detta politiska system inga förändringar i regeringens sammansättning, i de styrande partiernas sammansättning och gruppering rör bourgeoisin.

Bourgeoisin har naturligtvis försvarat och kommer att försvara monarkin, ty de monarkistiska institutionernas brutala, militära skydd för kapitalet är för alla kapitalister och godsägare påtagligare och står dem ”närmare”. Men vid starkt tryck ”nedifrån” har bourgeoisin alltid och överallt ”förlikt” sig med republiken, bara den kan bibehålla sitt ekonomiska välde.

Nu har proletariatet och de fattiga bönderna, dvs. *folkets majoritet*, kommit i ett sådant förhållande till bourgeoisin och till den ”allierade” (och likaså den internationella) imperialismen, att *det inte går att ”dra” med sig* bourgeoisin. Inte nog därmed, *småbourgeoisins* överskikt och den *demokratiska* småbourgeoisins förmögnare skikt är tydligen emot den nya revolutionen. Detta faktum är till den grad uppenbart, att man nu inte alls behöver uppehålla sig härvid. Herrar lieberdanare, Tsereteli, Tjernov & Co. utgör en högst påtaglig illustration härtill.

Klassernas inbördes förhållande har ändrats. Här ligger knuten.

Det är inte samma klasser, som står ”på ena och på andra sidan av barrikaden”.

Det är det viktigaste.

Här och *endast* här har vi den *vetenskapliga* grunden för att kunna tala om en ny revolution – om man skulle resonera rent teoretiskt, om man skulle ta frågan abstrakt – som kunde gå tillväga legalt, ifall exempelvis den av bourgeoisin inkallade konstituerande församlingen skulle ge en majoritet emot denna, en majoritet för arbetarnas och de fattiga böndernas partier.

Det objektiva inbördes förhållandet mellan klasserna, deras (ekonomiska och politiska) roll utanför de representativa institutionerna av denna typ och inom dem, revolutionens stigande eller sjunkande, det inbördes förhållandet mellan de utomparlamentariska och de parlamentariska kampmedlen – se där de viktigaste, de huvudsakliga, objektiva uppgifter, vilka man bör ta med i räkningen för att inte bojkottaktiken eller deltagandet skall genomföras godtyckligt, inte i enlighet med ”sympatierna”, utan marxistiskt.

Vår revolutions erfarenhet klargör påtagligt, hur frågan om bojkotten skall behandlas på ett marxistiskt sätt.

Varför visade sig bojkotten av bulyginska duman vara en riktig taktik?

Därför att den stod i överensstämmelse med det objektiva förhållandet mellan samhällskrafterna i deras utveckling. Den gav den framväxande revolutionen parollen om att störta den gamla makten, vilken för att leda bort folket från revolutionen inkallade denna kompromissande, grovt förfalskade institution (den bulyginska duman), som därför inte öppnade något perspektiv för ett allvarligt ”fasthakande” vid parlamentarismen. Proletariatet och bönderna besatt starkare utomparlamentariska kampmedel. Det var härpå den riktiga bojkottaktiken mot den bulyginska duman baserade sig, i det den tog den objektiva situationen i beaktande.

Varför visade sig bojkottaktiken mot den tredje duman vara oriktig?

För att den endast baserade sig på bojkottparollens ”klarhet” och på avsky för tredje-juni-”svinstians” grovt reaktionära natur. Men det objektiva läget var sådant, att revolutionen å ena sidan befann sig i en ytterst stark nedgång och alltmera ebbade ut. För att få den i uppsving vann det parlamentariska stödet (t. o. m. inifrån ”svinstian”) en väldig politisk betydelse, ty de utomparlamentariska propaganda-, agitations- och organisationsmedlen fanns nästan inte alls eller var ytterst svaga. Ä andra sidan hindrade den tredje dumans grovt reaktionära anda den ej att vara ett organ för ett verkligt inbördes förhållande mellan klasserna: nämligen en

stolypinsk sammanslutning mellan monarkin och bourgeoisin. Detta nya inbördes förhållande mellan klasserna måste landet övervinna.

Ur dessa överväganden framgick taktiken att delta i den tredje duman, vilken på ett riktigt sätt tog hänsyn till det objektiva läget.

Det är tillräckligt att tänka över dessa lärdomar, som erfarenheten gett, betingelserna för ett marxistiskt bedömande av frågan om bojkott eller deltagande, för att övertyga sig om hur absolut oriktig taktiken att delta i "demokratiska konferensen", i "demokratiska rådet" eller i förparlamentet är.

Å ena sidan växer det fram en ny revolution. Kriget går vidare. De utomparlamentariska propaganda-, agitations- och organisationsmedlen förefinns i väldigt omfattning. I detta förparlament är "parlamentstribunen" betydelse ytterst obetydlig. Å andra sidan ger förparlamentet inte uttryck åt något som helst nytt inbördes förhållande mellan klasserna eller "tjänar" ett sådant; bönderna är t. ex. *sämre* representerade här än i de organ, som redan finns (bondedeputerades sovjet). Förparlamentets hela väsen är en bonapartistisk *förfalskning* inte endast i den meningen, att lieberdanarnas, Tseretelis och Tjernovs smutsiga band tillsammans med Kerenskij & Co. *smusslat ihop* och förfalskat denna Tsereteli-Bulygindumas sammansättning, utan även i den vida djupare meningen, att förparlamentets enda bestämmelse är att lura massorna, bedra arbetarna och bönderna, dra bort dem från den framväxande nya revolutionen, att förvända ögonen på de förtryckta klasserna genom att ikläda den *gamla*, redan beprövade, slitna, utnötta "koalitionen" med bourgeoisin en ny dräkt (dvs. att bourgeoisin förvandlar hrr Tsereteli & Co. till narrar, som hjälper till att underställa folket imperialismen och det imperialistiska kriget).

Vi är nu svaga, säger tsaren i augusti 1905 till sina feudala godsägare. Vår makt vacklar. Arbetar- och bonderevolutionernas våg stiger. Man måste lura "småfolket" genom falska förespeglingar ...

Vi är nu svaga, säger "tsaren" av i dag bonapartisten Kerenskij till kadeterna, till de partilösa Tit Titytj, till Plechanov, Bresjkovskaja & Co. Vår makt vacklar. Arbetar- och bonderevolutionens våg mot bourgeoisin stiger. Man måste lura demokratin, och för detta ändamål måste man i andra färger färga om den narrkåpa, som de socialistrevolutionära och mensjevikiska "ledarna för den revolutionära demokratin", våra kära vänner Tsereteli, Tjernov & Co. iklätt sig för att lura folket ända sedan den 6 maj 1917. Det är inte svårt att lura dem med prat om "förparlamentet".

Nu är vi starka, säger tsaren till sina feudala godsägare i juni 1907. Arbetar- och bonderevolutionens våg sjunker. Men vi kommer inte att kunna hålla stånd på det gamla sättet, och det räcker inte med bara bedrägeri. Det behövs en ny politik på landsbygden, det behövs ett nytt ekonomiskt och politiskt block med Gutjkov-Miljukov, med bourgeoisin.

Så kan man framställa tre situationer: augusti 1905, september 1917 och juni 1907 för att åskådliggöra de objektiva grunderna för bojkotttaktiken, dess samband med klassernas inbördes förhållande. Förtryckarklasserna lurar ständigt de förtryckta klasserna, men betydelsen av detta bedrägeri är olika på olika historiska tidpunkter. Taktiken kan inte få baseras endast på att förtryckarna lurar folket; den måste bestämmas genom en *allmän* analys av klasser nås inbördes förhållande och av både den utomparlamentariska och den parlamentariska kampens utveckling.

Taktiken att delta i förparlamentet är *oriktig*, den står inte i överensstämmelse med det objektiva inbördes förhållandet mellan klasserna, med de objektiva förhållandena på nuvarande tidpunkt.

Demokratiska konferensen måste bojkottas, vi misstog oss alla, då vi inte gjorde det, men ett fel blir inte ett bedrägeri. Felet kommer vi att korrigera, om det bara finns en uppriktig önskan att gå in för massornas revolutionära kamp, om vi bara allvarligt tänker över de objektiva grunderna för taktiken.

Förparlamentet måste bojkottas. Man måste gå ut till arbetar-, soldat- och bondedeputerades sovjet, gå ut till fackföreningarna, gå ut till massorna överhuvudtaget. *De* måste kallas till kamp. Man måste ge dem den riktiga och klara parollen: att driva bort Kerenskijs bonapartistiska band och *hans* förfalskade förparlament, denna Tsereteli-Bulyginduma. Mensjevikerna och socialistrevolutionärerna har inte ens efter kornilovupproret antagit vår kompromiss, att på fredlig väg överlämna makten till sovjeterna (där vi *då* ännu *inte* hade majoriteten), de har ånyo glidit ned i träsket av smutsiga och nedriga geschäft med kadeterna. Ned med mensjevikerna och socialistrevolutionärerna. Skoningslös kamp mot dem. De måste skoningslöst drivas ut ur alla revolutionära organisationer. Inga underhandlingar, ingen gemenskap med dessa *vänner till Kisjkin*, dessa vänner till de kornilovska godsägarna och kapitalisterna.

Lördagen den 23 september 1917

Trotsky gick in för bojkotten. Bravo, kamrat Trotsky! Bojkottaktiken led nederlag i bolsjevikfraktionen, som deltog i demokratiska konferensen.

Leve bojkotten!

I intet fall kan och får vi förlika oss med deltagandet. Fraktionen vid en konferens är inte partiets högsta organ, och även de beslut, som fattats av partiets högsta organ, är underkastade revision på grund av det praktiska livets erfarenheter.

Man måste till varje pris få till stånd ett avgörande av frågan om bojkotten både på exekutivkommitténs plenum och på en extraordinarie partikongress. Bojkottfrågan måste nu göras till plattform för kongressvalen och för *samtliga* val inom partiet. *Massorna* måste dras in i diskussionen om frågan. Det är nödvändigt att de klassmedvetna arbetarna tar saken i sina händer, genomför denna diskussion och utövar tryck på "*överskikten*".

Det kan absolut inte råda något tvivel om att vacklanden gjort sig märkbara inom vårt partis "*överskikt*", vilka kan bli *ödesdigra*, ty kampen utvecklar sig, och under vissa förhållanden, i ett visst ögonblick, kan vacklan *ödelägga* saken. Man måste med all kraft börja kampen, innan det är för sent, och hävda det revolutionära proletära partiets riktiga linje.

Allt står inte rätt till i de "*parlamentariska*" *överskikten* av vårt parti; man måste ägna dem mer uppmärksamhet, arbetarna måste ha mer tillsyn över dem; parlamentsgruppernas befogenheter bör fastställas strängare.

Vårt partis fel är klart och tydligt. För den framskridna klassens kämpande parti är ett fel ingen olycka. En olycka vore det att envist hålla fast vid felet, att hysa en falsk skamkänsla för att erkänna och korrigera felet.

Söndagen den 24 september 1917

Sovjetkongressen har uppskjutits till den 20 oktober. Med hänsyn till det tempo, i vilket Ryssland lever, är det nästan liktydigt med att uppskjuta den ”till grekiska calendae”. För andra gången upprepas den komedi, som socialistrevolutionärerna och mensjevikerna spelade efter den 20-21 april.

Publicerat ffg. i tidskriften *Proletarskaja Revolutsija* nr 3, 1924

V. 1. Lenin, *Samlade verk*, 5:e ry. uppl., b. 34, sid. 257-263